

სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერა სმენის
დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის სკოლამდელი აღზრდისა და
განათლების დაწესებულებებში
კონცეფცია
(სამუშაო ვერსია)

World Vision International-ის ფილიალი საქართველოში
საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო
2019 წელი

ავტორები:

მაია წულაძე მარიამ ხვადაგიანი

WV საქართველოს ადრეულ ასაკში ბავშვის განვითარების ტექნიკური პროგრამის

კოორდინატორი: ცირა ბარქაია

რედაქტორი

ჭაბუკი ქირია

შინაარსი

სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერით უზრუნველყოფის საჭიროება სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის	3
გაფართოებული მხარდაჭერის განმარტება, მიზანი და ამოცანები	4
გაფართოებული მხარდაჭერის საჭიროების განსაზღვრა.....	7
გაფართოებული მხარდაჭერის ფორმები და მიმართულებები	8
სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერის პერსონალი.....	9
სპეციალური პედაგოგი/სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სპეციალური პედაგოგი	10
ქართული ჟესტური ენის პედაგოგი	13
ქართული ჟესტური ენის თარჯიმანი (ინტერპრეტატორი).....	14
ფსიქოლოგი.....	15
მეტყველების თერაპევტი (ან აუდიოპედაგოგი).....	16
ასისტენტი.....	18
აღმზრდელ-პედაგოგის როლი სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების აღზრდისა განათლების მხარდაჭერის პროცესში.....	19

წინამდებარე კონცეფცია განსაზღვრავს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების გაფართოებულ მხარდაჭერას სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში სასკოლო მზაობის პროგრამის მიწოდების პროცესში, თუმცა ის არ აწესებს აკრძალვას, რომ გაფართოებული მომსახურების ფარგლებში უზრუნველყოფილი საგანმანათლებლო სიკეთეებით (ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი) ისარგებლოს ყველა ბავშვმა, რომელიც სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მომსახურებაშია ჩართული.

სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერით

უზრუნველყოფის საჭიროება სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის

სმენის დარღვევის მქონე (დაქვეითებული სმენის მქონე, ყრუ, კოხლეარული იმპლანტით მოსარგებლე) ბავშვები განვითარებისა და განათლების პროცესში მათი სმენის მქონე თანატოლებისგან განსხვავებულ, დამატებით მხარდაჭერასა და სპეციფიკური პირობებით უზრუნველყოფას საჭიროებენ.

- სმენის დაქვეითების მქონე, სასმენი აპარატითა და კოხლეარული იმპლანტით მოსარგებლე ბავშვები მოწყვლადები არიან ხმოვანი და ვიზუალური გამღიზიანებლებისა და ხანგრძლივი ექოს მიმართ, ხოლო სმენის შესაძლებლობა ვარირებს გარემოს მახასიათებლების მიხედვით.
- სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებმა შესაძლოა მეტი ენერჯია დახარჯონ სხვისი ნათქვამის გაგებისა და საკუთარი სათქმელის სხვისთვის გაგებინებისთვის; ამასთანავე, გარკვეულ შემთხვევებში, სმენის დარღვევის მქონე ბავშვები ზეპირმეტყველებასთან ერთად ან მის ნაცვლად ქესტური ენის გამოყენებას საჭიროებენ.
- მრავალრიცხოვან ჯგუფურ გარემოში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვს შესაძლოა გაუჭირდეს მიმდინარე აქტივობებში ეფექტურად ჩართვა, ინფორმაციის სრულფასოვნად მიღება და საკუთარი შესაძლებლობების სრულად რეალიზება. შესაბამისად, დასჭირდეს მრავალრიცხოვან ჯგუფებში სპეციფიკური მხარდაჭერა, ისევე როგორც გარკვეული უნარების განსავითარებელი აქტივობების წარმართვა შედარებით მცირერიცხოვან ჯგუფურ სიტუაციებში .
- ჯანსაღი იდენტობის ფორმირებისთვის მსგავსი საჭიროების მქონე ბავშვებთან და ზრდასრულებთან ურთიერთობაც ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ასპექტს წარმოადგენს.

ამ და სხვა ფაქტორების გამო, სმენის დარღვევის მქონე ბავშვები ისეთი პირობების შექმნას და მხარდაჭერას საჭიროებენ, როგორცაა დამატებითი საგანმანათლებლო და თერაპიული სამუშაოები და სპეციალური მეთოდოლოგიის გამოყენება, ექსპლიციტურად და მიზანმიმართულად მუშაობა გარკვეული უნარების განსავითარებლად, სპეციალური აქტივობების განხორციელება მცირერიცხოვან ჯგუფებში, დამხმარე ტექნიკური მოწყობილობები, ადაპტირებული (მაგ., აკუსტიკური თვალსაზრისით) ფიზიკური სივრცე, დამხმარე განმავითარებელი მასალა, ქესტური ენის სწავლება, ლექსიკური მარაგის განვითარებისა და ცნებების ფორმირების, ვიზუალური ყურადღების მართვის, ნარჩენი სმენის ფუნქციურად გამოყენების ხელშეწყობა და სხვა.

სკოლამდელი პერიოდი გარკვეულწილად წარმოადგენს იმ ტრანზიტულ ეტაპს, რომლის დროსაც განსაკუთრებულად ხდება ბავშვის სოციალური, კულტურული, ემოციური და ზოგადად,

ინდივიდუალური თავისებურებების ფორმირება და აღნიშნული თავისებურებების გათვალისწინებით, ბავშვის მომზადება სკოლისათვის.

კვლევებით დასტურდება, რომ სათანადოდ ხელშეწყობილი ტრანზიცია (სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებიდან სკოლაში) ბავშვის შემდგომი საგანმანათლებლო წარმატების განმაპირობებელია. სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის სპეციფიკური საჭიროებებიდან გამომდინარე კი ეს პროცესი განსაკუთრებულ მხარდაჭერას მოითხოვს.

აუცილებელია, რომ სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების ადმინისტრაციასა და პერსონალს, ისევე როგორც სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების ოჯახს, გაანალიზებული ჰქონდეს, ერთი მხრივ, ის გამოწვევები, რომელთა წინაშეც სმენის დარღვევის მქონე სკოლამდელი ასაკის ბავშვები დგანან, ხოლო, მეორე მხრივ, ის პასუხისმგებლობა და კომპეტენცია, რომელიც აღნიშნული ჯგუფის ბავშვების მრავალმხრივი განვითარებისა და ჩართულობის უზრუნველსაყოფად არის საჭირო.

გაფართოებული მხარდაჭერის განმარტება, მიზანი და ამოცანები

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების გაფართოებული მხარდაჭერა ეხება სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მომსახურების მე-4 წლის სასკოლო მზაობის პროგრამით მიწოდებულ მომსახურებას და განსაზღვრულია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის 5 წლის ასაკიდან სკოლის დაწყებითი საფეხურის პირველ კლასში შესვლამდე.

გაფართოებული მხარდაჭერა აერთიანებს იმ აუცილებელ პროფესიულ და მატერიალურ რესურსსა და სპეციალურ მეთოდოლოგიურ ხელშეწყობას, რომელიც სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის მრავალმხრივი განვითარების, საგანმანათლებლო პროცესსა და პროგრამაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და სასკოლო მზაობის ფორმირებისთვის არის აუცილებელი.

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის განსაზღვრული სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერის მიზანია მასში ჩართული თითოეული ბავშვის ინდივიდუალური საგანმანათლებლო და განმავითარებელი პროცესით უზრუნველყოფა, უწყვეტი მხარდაჭერა ეფექტური და წარმატებული ფუნქციონირებისთვის, აუცილებელი კომპეტენციებით აღჭურვა, როგორც ამჟამად, ისე სამომავლოდ.

სასკოლო მზაობის გაფართოებული მხარდაჭერის ამოცანებია:

ა) ხელი შეუწყოს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის მრავალმხრივ (ენობრივ, შემეცნებით, ემოციურ, ფიზიკურ, სოციალურ) განვითარებას, დადებითი თვითიდენტობისა და ღირსების გრძნობის ჩამოყალიბებასა და საკუთარი პოტენციალის მაქსიმალურად რეალიზებას;

ბ) უზრუნველყოს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვი ინდივიდუალური სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო პროცესითა და დამატებითი აბილიტაციური/თერაპიული მხარდაჭერით;

გ) უზრუნველყოს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვი განვითარებისა და განათლებისთვის აუცილებელი ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსით, მორგებული ფიზიკურ გარემოთი, გაფართოებული საგანმანათლებლო-განმავითარებელი პროგრამით;

დ) ხელი შეუწყოს ბავშვსა და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების, თემის სხვა წევრებს შორის ეფექტური კომუნიკაციისა და ინტერაქციის ფორმირებას;

ე) ხელი შეუწყოს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების პერსონალის პროფესიულ გაძლიერებას სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განათლებისა და განვითარების ხელშეწყობის მიმართულებით და უზრუნველყოს ისინი საკონსულტაციო-საგანმანათლებლო მომსახურებით;

ვ) გაუწიოს მშობლებს საკონსულტაციო-საგანმანათლებლო მომსახურება და ხელი შეუწყოს მშობლების/ოჯახების გაძლიერებას, მათი ინფორმირებულობის გაზრდას, მხარი დაუჭიროს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის მშობლებსა და მზრუნველებს ბავშვის სათანადო საჭიროებების დანახვაში, აღჭურვოს მშობლები შვილებთან ეფექტიანი კომუნიკაციის/ინტერაქციის დამყარების, განვითარებისა და განათლების ხელშეწყობის სტრატეგიებითა და კომპეტენციებით;

ზ) უზრუნველყოს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების ეფექტიანი ტრანზიციის როგორც სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში (მაგ., ადრეული ინტერვენციის მომსახურებიდან) და დაწესებულებებს შორის (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში), ასევე, შემდგომში სასკოლო განათლებაში;

თ) ხელი შეუწყოს ბავშვის მომზადებას ფორმალური ზოგადი განათლებისთვის და იმ ცოდნით, უნარებითა და დამოკიდებულებებით აღჭურვას, რომელიც სკოლაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის ეფექტური და წარმატებული ფუნქციონირების საფუძველია;

გაფართოებული მხარდაჭერის ფარგლებში მობილიზებული მატერიალური და ადამიანური რესურსი და გამოყენებული მეთოდოლოგია მაქსიმალურად ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის ყველა იმ სიტუაციასა და ვითარებაში, რომელშიც ის სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში მონაწილეობს და რომელიც შესაბამისი ასაკობრივი ჯგუფისთვის არის განსაზღვრული.

გაფართოებული მხარდაჭერის საჭიროების განსაზღვრა

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერა განსაზღვრულია 5 წლის ასაკიდან სკოლის დაწყებითი საფეხურის პირველ კლასში შესვლამდე ბავშვებისთვის, რომელთაც სმენის სხვადასხვა ტიპის დარღვევა აქვთ (დაქვეითებული სმენა, კოხლეარული იმპლანტით სარგებლობა, სიყრუე), რაც დასტურდება შესაბამისი სამედიცინო დოკუმენტაციით (ჯანმრთელობის ცნობა, - ფორმა #100 აუდიოგრამა).

მიუხედავად იმისა, რომ გაფართოებული მხარდაჭერა ეხმიანება ბავშვის სმენის დარღვევით განპირობებულ მრავალმხრივ საჭიროებებს (მაგალითად, ენობრივი და კომუნიკაციური უნარების განვითარების, აკუსტიკურად ხელშემწყობი გარემოს ორგანიზების, სმენის გამაძლიერებელი დამხმარე საშუალებების გამოყენების სწავლების საჭიროება და სხვა), მის ფარგლებში გაწეული მხარდაჭერა ცალკეული ბავშვის ინდივიდუალური საჭიროებებითა და შესაძლებლობებით უნდა განისაზღვროს. სპეციალისტების გუნდის მიერ უნდა შეფასდეს სმენის დარღვევის მქონე ცალკეული ბავშვის ინდივიდუალური საჭიროებები და შესაძლებლობები განვითარების სფეროების მიხედვით, განისაზღვროს და ბავშვის პორტფოლიოში აისახოს ინდივიდუალური მხარდაჭერის ფორმები, ოდენობა, ინდივიდუალური განრიგი და სხვა ინფორმაცია.

შენიშვნა: თუ სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში სმენის დარღვევის მქონე 5 წლამდე ასაკის ბავშვი/ბავშვებიც არიან, გაფართოებული მხარდაჭერის ფარგლებში მობილიზებული პროფესიული რესურსითა და მომსახურებით (მაგ., მეტყველების თერაპია, ქესტური ენის თარჯიმანი) სარგებლობა ინდივიდუალურ ფორმატში მათთვისაც უნდა იყოს ხელმისაწვდომი. ამასთანავე, აღნიშნული ჯგუფის ბავშვებთან მიმართებით, გაფართოებული მხარდაჭერის სპეციალისტებმა საჭიროებისამებრ შეიძლება გაწიონ საკონსულტაციო-საგანმანათლებლო მომსახურება.

გაფართოებული მხარდაჭერის ფორმები და მიმართულებები

სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის გაფართოებული მხარდაჭერის ფორმებია:

ა) **გაფართოებული მხარდაჭერა ასაკობრივ ჯგუფებში** - აღნიშნული მხარდაჭერა ხორციელდება ასაკობრივ ჯგუფებში მიმდინარე სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო პროცესის/აქტივობების დროს და მოიცავს ასისტენტის, ჟესტური ენის თარჯიმნის, სპეციალური პედაგოგის მხარდაჭერას, სასკოლო მზაობის პროგრამის მორგებას და სხვა. სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის სპეციალისტები წინასწარ უნდა იყვნენ ინფორმირებულნი ასაკობრივ ჯგუფებში დაგეგმილი თემისა და აქტივობების შესახებ.

ბ) **სპეციფიკური კომპეტენციების გაძლიერება დამხმარე სივრცეში/მცირე ჯგუფში (ინტეგრირებულ ჯგუფში)** - აღნიშნული მხარდაჭერა გულისხმობს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვისთვის განსაკუთრებულად აქტუალური სპეციფიკური კომპეტენციების (კერძოდ, ენობრივი უნარების გაძლიერება, ცნებების, ჟესტური ენის, სმენის გამაძლიერებელი ტექნოლოგიების გამოყენების სწავლება და ა.შ.) და სასკოლო მზაობის პროგრამით განსაზღვრული კომპეტენციების (როგორცაა, მაგ., „წინმსწრები“ სწავლების მიდგომა) განვითარების ხელშეწყობას მცირე ჯგუფურ ფორმატში სმენის დარღვევით განპირობებულ საჭიროებებზე მაქსიმალურად მორგებულ ფიზიკური სივრცეში.

აღნიშნული ფორმატით საგანმანათლებლო პროცესის წარმართვისას მონაწილეთა რეკომენდებული რაოდენობაა 5-6 ბავშვი, ხოლო მაქსიმალური - 8. აღნიშნული საგანმანათლებლო პროცესი შესაძლოა განხორციელდეს, როგორც მხოლოდ სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების მცირე ჯგუფთან, ასევე, ამ ბავშვებისა და სმენის მქონე მათი თანატოლების ჯგუფთან.

გ) **სპეციფიკური კომპეტენციების გაძლიერება ინდივიდუალურ ფორმატში** - აღნიშნული გაფართოებული მხარდაჭერა სპეციალისტების მიერ ხორციელდება ისეთი უნარების განვითარების მიზნით, როგორცაა ჟესტური ენის სწავლება, ლექსიკური მარაგის გაზრდა და ა.შ. (იმ ხელშეწყობათა დამატებით, რომლებიც მოითხოვს მუშაობას გაძლიერებულ ინდივიდუალურ ფორმატში). ინდივიდუალური მომსახურების შინაარსობრივი მხარე და საათობრივი დატვირთვა განისაზღვრება კონკრეტული ბავშვის საჭიროებებით.

დ) **აბილიტაციურ-თერაპიული მომსახურება** - აღნიშნული მხარდაჭერა მოიცავს ინდივიდუალურ და ზოგ შემთხვევაში ჯგუფურ აბილიტაციურ-თერაპიული მომსახურებას (მაგ., მეტყველების თერაპია, აუდიოპედაგოგიკური დახმარება სმენითი აღქმის განვითარების მიმართულებით და სხვა). თერაპიული მომსახურების აუცილებლობა და საათობრივი დატვირთვა განისაზღვრება კონკრეტული ბავშვის საჭიროებებით.

ე) **პერსონალისა და მშობლების გაძლიერება** გულისხმობს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების პერსონალსა და მშობლებთან ინდივიდუალურ და ჯგუფურ საკონსულტაციო-საგანმანათლებლო სამუშაოებს.

პერსონალის გაძლიერება მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორცაა: კომუნიკაცია და სწავლების ხელშეწყობი სტრატეგიები სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან, ხმის გამაძლიერებელი საშუალებები, გარემოს მორგება და სხვა.

ოჯახების განათლება მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორცაა: სმენის დარღვევა და მასთან დაკავშირებული ასპექტები, სმენის გამაძლიერებელი დამხმარე საშუალებები, ენისა და კომუნიკაციის განვითარების მნიშვნელობა, ინტერაქცია და ეფექტიანი კომუნიკაციის დამყარების სტრატეგიები ბავშვსა და ოჯახის წევრებს შორის, ჟესტური ენის სწავლება, ბავშვის იდენტობის ხელშეწყობა, ემოციური და სოციალური განვითარების ხელშეწყობა, ქვეყანაში არსებული ხელშეწყობები და ამ ბავშვების განათლების შესაძლებლობები, ოჯახის როლი სკოლაში ტრანზიციის პროცესში.

სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების გაფართოებული მხარდაჭერის სფეროები და საკითხები:

- (1) ჟესტური ენის სწავლება და ვიზუალური კომუნიკაციის/ენის გამოყენებისთვის აუცილებელი უნარების განვითარების ხელშეწყობა (მაგ.: ვიზუალური ყურადღების მართვა, თვალის მიდევნება, ვიზუალური „მოსმენა“ და ა.შ.).
- (2) ენის და შემეცნებითი უნარების განვითარების ხელშეწყობა - ცნებების სწავლება და ლექსიკური მარაგის გაფართოება (იგულისხმება ის ცნებები, რომლებიც სმენის მქონე თანატოლებისთვის არის ტიპური, უზრუნველყოფს ბავშვის მიერ ინფორმაციის გაგებას და ასაკობრივ პროგრამებზე წვდომას), გონების თეორია, მეხსიერება და სხვა.
- (3) თვითიდენტობის ფორმირების და თვითაღვლაცხების უნარების შეძენის ხელშეწყობა, როგორცაა კულტურული გაცნობიერებულობა, ყრუთა თემი, სმენასთან დაკავშირებული საკუთარი საჭიროებების გააზრება, სწორი პოზიციის შერჩევა ინფორმაციის მიღების თვალსაზრისით, თარჯიმნის დახმარების გამოყენება და სხვა.
- (4) დამხმარე ტექნოლოგიების (მაგ., სმენის აპარატის) ეფექტურად გამოყენება და გარემოს მართვა - ზრუნვა საკუთარ ყურსა და სასმენ აპარატზე;
- (5) აუდიტორული უნარების/ფუნქციური სმენის განვითარება, არსებული/ნარჩენი სმენის ეფექტურად გამოყენება, მეტყველების განვითარება დაქვეითებული სმენის და კოხლეარული იმპლანტის მქონე ბავშვებში, კითხვის სწავლება ბაგეებიდან.

**სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სასკოლო მზაობის პროგრამის
გაფართოებული მხარდაჭერის პერსონალი**

სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სასკოლო მზაობის მომსახურების ეფექტურად უზრუნველსაყოფად საჭიროა შემდეგი ადამიანურ-პროფესიული რესურსი:

- ✓ სპეციალური პედაგოგი/სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სპეციალური პედაგოგი
- ✓ ქართული ჟესტური ენის პედაგოგი
- ✓ ქართული ჟესტური ენის თარჯიმანი (ინტერპრეტატორი)
- ✓ ფსიქოლოგი
- ✓ მეტყველების თერაპევტი (ან აუდიოპედაგოგი)
- ✓ ასისტენტი

სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სასკოლო მზაობის პროგრამის მომსახურების უზრუნველსაყოფად ზემოაღნიშნული პერსონალი უნდა აკმაყოფილებდეს კონკრეტული პოზიციის შესაბამის კომპეტენციებს, საკვალიფიკაციო მოთხოვნებსა და სამუშაო პასუხისმგებლობებს.

შენიშვნა: „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ კანონის 28-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულია თითოეული მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დაწესებულების პერსონალის პროფესიული სტანდარტის დადგენა; შესაბამისად, სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა გაფართოებულ მხარდაჭერაში ჩართული პერსონალი, გარდა ცალკეული პოზიციისთვის განსაზღვრული კომპეტენციებისა და საკვალიფიკაციო მოთხოვნებისა, უნდა აკმაყოფილებდეს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დადგენილებით განსაზღვრულ ზოგად პროფესიულ სტანდარტებსაც.

სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის პორტფოლიო უნდა მოიცავდეს გაფართოებული მხარდაჭერის ფარგლებში განსაზღვრულ მიზნებსა და აქტივობებს, რომლებიც ეფუძნება შემდეგს:

- ✓ სასკოლო მზაობის პროგრამა „თამაში“ სწავლისა და განვითარებისთვის’;
- ✓ ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტი;
- ✓ სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების სასკოლო მზაობის პროგრამის გაფართოებული მხარდაჭერის გზამკვლევი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში;
- ✓ გაფართოებული მხარდაჭერის გუნდის მიერ ჩატარებული შეფასების შედეგები;

სპეციალური პედაგოგი/სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა სპეციალური პედაგოგი

სამუშაოს აღწერილობა:

- სხვა სპეციალისტებთან ერთად მონაწილეობს ბავშვის განვითარებასა და განათლებასთან დაკავშირებული საჭიროებების შეფასების პროცესში; აფასებს წინააკადემიურ უნარებს და

ადგენს ბავშვის აქტუალური და უახლოესი განვითარების დონეებს სხვადასხვა სფეროს მიხედვით;

- სხვა სპეციალისტებთან ერთად განსაზღვრავს ბავშვისთვის ყველაზე შესაბამის სწავლების ენას და მიდგომებს;
- საჭიროების შემთხვევაში, სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით მონაწილეობს ბავშვის პორტფოლიოს შექმნაში;
- აღმზრდელ-პედაგოგებთან და გაფართოებული მხარდაჭერის სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით შეიმუშავებს სასწავლო პროგრამებს და განსაზღვრავს აღსაზრდელებთან სამუშაო სამიზნე კომპეტენციებსა და თემებს;
- პასუხისმგებელია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან ჯგუფური და საჭიროების შემთხვევაში ინდივიდუალური პროცესის დაგეგმვასა და ჩატარებაზე. ყოველი საგანმანათლებლო პროცესისთვის ადგენს დეტალურ გეგმას;
- ეხმარება აღმზრდელ-პედაგოგს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების საერთო პროგრამულ აქტივობებში ჩართვაში. ესწრება საერთო ჯგუფში მიმდინარე აქტივობებს და გამოვლენილი საჭიროებების საპასუხოდ შეიმუშავებს რეკომენდაციებს პროცესში ბავშვის ჩართულობის გაზრდასა და გარემოს მორგებასთან (ფიზიკური სივრცე, განთავსება, განათლება და სხვა) დაკავშირებით;
- პერიოდულად გეგმავს და ატარებს ერთობლივ აქტივობებს (შედარებით მცირე ჯგუფებში) სმენის დარღვევის მქონე და სმენის მქონე მათ თანატოლებთან;
- აქვს რეგულარული კომუნიკაცია ბავშვების მშობლებთან და აწვდის მათ ინფორმაციას სასწავლო თემების, დასასწავლი ლექსიკისა და სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ;
- ხელს უწყობს მშობლების გაძლიერებას ბავშვების განვითარების ხელშეწყობის სტრატეგიების გამოყენებისა და სახლის გარემოში ბავშვის მხარდაჭერის მიმართულებით;
- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო/საკონსულტაციო და დაწესებულების სხვა ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებში;
- შეუძლია სხვა სპეციალისტების (აუდიოპედაგოგი, ფსიქოლოგი, მეტყველების თერაპევტი) მიერ მიწოდებული კონკრეტული ინფორმაციის სწორი ანალიზი და აღნიშნული ანალიზის გამოყენება ბავშვის განათლებისა და განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

პროფესიული კომპეტენციები:

- იცნობს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განვითარებისა და განათლების თავისებურებებს;

- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის კოგნიტური, ქცევითი/ემოციური, სოციალური, ენობრივ-კომუნიკაციური, წინააკადემიურ განვითარებასთან დაკავშირებული სხვა საჭიროებების განსაზღვრა და ეფექტური მხარდაჭერა შესაბამისი მეთოდოლოგიისა და სტრატეგიების გამოყენებით;
- იცნობს სასკოლო მზაობის პროგრამას „თამაში“ და შეუძლია მისი მორგება სმენის დარღვევის მქონე თითოეულ ბავშვზე;
- სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების საჭიროებების გათვალისწინებით შეუძლია სასწავლო გარემოს მორგებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციების შემუშავება;
- იცის ქართული ქესტური ენა, სულ მცირე, საკომუნიკაციო დონეზე და შეუძლია მისი გამოყენება ბავშვებთან ურთიერთობისას;
- შეუძლია ეფექტური კომუნიკაციის დამყარება სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან.

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

- უმაღლესი განათლება ინკლუზიური ან სპეციალური განათლების მიმართულებით;
ან
- უმაღლესი განათლება დაწყებითი განათლების პედაგოგიკის სპეციალობით, ფსიქოლოგის, ოკუპაციური თერაპიის სპეციალობით და სპეციალური განათლების სფეროში მუშაობის 1-წლიანი დადასტურებული გამოცდილება;
ან
- უმაღლესი განათლება ნებისმიერ სხვა მიმართულებაში/სპეციალობაში/სპეციალიზაციაში და სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა განვითარებისა და განათლების სფეროში მუშაობის არანაკლებ 3-წლიანი დადასტურებული გამოცდილება;
ან
- უმაღლესი განათლება ნებისმიერ მიმართულებაში/სპეციალობაში/სპეციალიზაციაში და სმენის დარღვევის მქონე პირთა განვითარებისა და განათლების სფეროში გავლილი გადამზადების კურსი;
ან
- უმაღლესი განათლება ნებისმიერ მიმართულებაში და ადრეული ინტერვენციონისტის გადამზადების გავლილი კურსი და ბავშვთა განვითარებისა და განათლების სფეროში მუშაობის არანაკლებ 3-წლიანი დადასტურებული გამოცდილება;

ქართული ჟესტური ენის პედაგოგი

სამუშაოს აღწერილობა:

- სხვა სპეციალისტებთან ერთად აფასებს ბავშვის ენობრივ განვითარებას და მასთან დაკავშირებულ საჭიროებებს;
- მონაწილეობს ბავშვის პორტფოლიოს შედგენაში;
- ბავშვისთვის ჟესტური ენის სწავლების მიზნით, შეიმუშავებს თამაშზე დაფუძნებულ სასწავლო პროგრამას და დეტალურ გეგმას. აღნიშნულ პროცესში თანამშრომლობს ბაღის აღმზრდელებთან, სპეციალურ პედაგოგთან, მეტყველების თერაპევტთან და ფსიქოლოგთან, ითვალისწინებს მათ მიზნებსა და აქტივობებს და აღნიშნული ინფორმაციის გათვალისწინებით შეიმუშავებს ჟესტური ენის განვითარების ინდივიდუალურ პროგრამას;
- ხელს უწყობს ჟესტურ ენაზე ბავშვების კომუნიკაციის უნარ-ჩვევების გაძლიერებას და თარჯიმნის დახმარების ეფექტურად გამოყენებას;
- სხვადასხვა ღონისძიების საშუალებით და სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით ხელს უწყობს სკოლამდელი განათლების დაწესებულების თემში ჟესტური ენისა და მისი გამოყენების პოპულარიზაციას;
- პერიოდულად უზრუნველყოფს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების ინტერაქციას ჟესტური ენით მოსარგებლე სხვა თანატოლებთან და უფროსებთან, ყრუთა თემის წარმომადგენლებთან, რაც სასწავლო პროგრამის ნაწილს უნდა წარმოადგენდეს;
- ასწავლის ქართულ ჟესტურ ენას (კომუნიკაციის დონეზე) სხვა სპეციალისტებს, სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების აღმზრდელებს, მშობლებსა და, სურვილის შემთხვევაში, სმენის მქონე მის თანატოლებს;
- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო/საკონსულტაციო და დაწესებულების სხვა სამუშაო შეხვედრებში.

შენიშვნა: შესაძლოა იყოს სმენის დარღვევის მქონე ჟესტური ენით მოსარგებლე პირი.

პროფესიული კომპეტენციები:

- იცის სრულყოფილად ქართული ჟესტური ენა;
- იცის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე ბავშვების, განსაკუთრებით სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განვითარებისა და სწავლა-სწავლების ხელშეწყობის სტრატეგიები;
- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან მუშაობა და მათთვის ჟესტური ენის სწავლება;
- შეუძლია განსაზღვროს ბავშვის ენობრივი საჭიროებები და შეიმუშაოს ჟესტური ენის სწავლების ინდივიდუალური პროგრამა;

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები

- უმაღლესი განათლება;
- ქართული ქესტური ენა ცოდნა - (სასურველია სერტიფიკატის ქონა);
- სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის ქესტური ენის სწავლებისა და მუშაობის 2-წლიანი გამოცდილება.

ქართული ქესტური ენის თარჯიმანი (ინტერპრეტატორი)

სამუშაო აღწერილობა:

- დაწესებულების სხვადასხვა სიტუაციასა და საერთო ჯგუფური აქტივობების დროს თარჯიმნობას უწევს სმენის დარღვევის მქონე იმ ბავშვებს, რომელთაც არა აქვთ ინფორმაციაზე წვდომა სმენის საშუალებით;
- საჭიროების შემთხვევაში თარჯიმნობას უწევს ქესტური ენით მოსარგებლე მშობლებს დაწესებულების ადმინისტრაციასთან, აღმზრდელებსა და სხვა სპეციალისტებთან ურთიერთობისას;
- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო/საკონსულტაციო და დაწესებულების სხვა ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებში;
- საჭიროების შემთხვევაში მხარდაჭერას უწევს ქესტური ენის მასწავლებელს.

შენიშვნა: შესაძლოა ქესტური ენის მასწავლებლის და ქესტური ენის თარჯიმნის ფუნქცია ერთმა და იმავე პირმა შეითავსოს, თუ მას შესაბამისი კომპეტენციები გააჩნია.

პროფესიული კომპეტენციები:

- სრულყოფილად ფლობს ქართულ ქესტურ ენას;
- შეუძლია თარჯიმნობა საგანმანათლებლო გარემოში;
- შეუძლია ბავშვებისთვის თარჯიმნობის და თარჯიმნის დახმარების ეფექტურად გამოყენება და სწავლება საგანმანათლებლო გარემოში;
- შეუძლია თანამშრომლობა ბაღის აღმზრდელებთან, სპეციალურ მასწავლებელსა და სხვადასხვა სპეციალისტთან.

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

- უმაღლესი განათლება;
- ქართული ქესტური ენის სრულყოფილი ცოდნა;

- საგანმანათლებლო გარემოში ბავშვებისთვის/ზრდასრულებისთვის თარჯიმნობის სულ მცირე 2-წლიანი გამოცდილება.

ფსიქოლოგი

სამუშაოს აღწერილობა:

- აფასებს ბავშვის კოგნიტურ, ემოციურ-სოციალურ უნარებს და აღნიშნულ სფეროებთან დაკავშირებულ საჭიროებებს;
- მონაწილეობს ბავშვის პორტფოლიოს შედგენაში;
- პროფესიულ მხარდაჭერას უწევს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის განათლებაში ჩართულ აღმზრდელებს, სხვა სპეციალისტებსა და მშობლებს მოსწავლის კოგნიტური, ემოციური და სოციალური განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ჯგუფებში მიმდინარე აქტივობებისა და გამოვლენილი საჭიროებების საპასუხოდ. შეიმუშავებს რეკომენდაციებს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებაში არსებულ აქტივობებში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის ჩართულობის გაზრდასთან დაკავშირებით;
- საჭიროების შემთხვევაში ეხმარება აღმზრდელსა და სპეციალურ პედაგოგს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებისთვის სასწავლო პროცესის დაგეგმვაში;
- საჭიროების შემთხვევაში გეგმავს და ატარებს ინდივიდუალურ და ჯგუფურ აქტივობებს ენობრივი, კოგნიტური, წინააკადემიური და სოციალურ-ემოციური განვითარების ხელშეწყობის მიზნით;
- ზრუნავს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა თვითიდენტობის ჩამოყალიბებაზე და ხელს უწყობს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების პოზიტიური ურთიერთობების ფორმირებას როგორც ერთმანეთთან, ასევე სმენის მქონე თანატოლებთან;
- სხვადასხვა ღონისძიებების საშუალებით შეაქვს წვლილი ბალის თემში ინკლუზიური კულტურის ჩამოყალიბებასა და სმენის დარღვევისა და ქესტური ენის შესახებ ცნობიერების ამაღლებაში;
- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო/საკონსულტაციო და დაწესებულების სხვა ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებში.

პროფესიული კომპეტენციები:

- იცის ბავშვის განვითარების თავისებურებები;
- იცის სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის განვითარებასთან დაკავშირებული თავისებურებები და საჭიროებები;
- იცის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე ბავშვთა განვითარებისა და განათლების ხელშეწყობის სტრატეგიები;

- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთან ეფექტური კომუნიკაციის დამყარება და მათ კომუნიკაციური უნარების განვითარების ხელშეწყობა;
- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების კოგნიტური, ემოციური და სოციალური საჭიროებების განსაზღვრა და ბავშვის განვითარების ხელშეწყობა შესაბამისი სტრატეგიებისა და მიდგომების გამოყენებით;
- შეუძლია მონაწილეობა ბავშვის პორტფოლიოს შექმნაში.

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

- უმაღლესი განათლება ბავშვთა და მოზარდთა ფსიქოლოგიის განვითარების ფსიქოლოგიის, ან კლინიკური ფსიქოლოგიის, ან კლინიკური ნეიროფსიქოლოგიის ან განათლების ფსიქოლოგიის სპეციალიზაციით (უპირატესობა მიენიჭება სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთა განვითარებისა და განათლების სფეროში მუშაობის გამოცდილებას ან სმენის დარღვევის მქონე პირთა განვითარებისა და განათლების სფეროში მიღებულ პროფესიულ გადამზადებას).

მეტყველების თერაპევტი (ან აუდიოპედაგოგი)

პროფესიული კომპეტენციები:

- იცის სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების ენისა და კომუნიკაციის განვითარების თავისებურებები;
- იცის განვითარების ხელშეწყობის თანამედროვე მეთოდები და სტრატეგიები;
- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებში სმენითი აღქმის გაძლიერების, მიმართული და ექსპრესიული ენობრივი და კომუნიკაციური უნარების განვითარების თანამედროვე ხელშეწყობის მეთოდებისა და სტრატეგიების გამოყენება;
- იცის სმენის ანალიზატორისა და სმენის გამაძლიერებელი მოწყობილობების (როგორც ინდივიდუალური, ასევე, ჯგუფური) ფუნქციონირების შესახებ და შეუძლია სმენითი გარემოს გაუმჯობესების მიზნით ფიზიკურ და ტექნიკურ ადაპტირებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციების შემუშავება.

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

- უმაღლესი განათლება ენისა და მეტყველების თერაპიის სპეციალიზაციით;
- ან

- უმაღლესი განათლება მეტყველების თერაპიის მომიჯნავე სპეციალიზაციით და პროფესიული კურსი აუდიოპედაგოგიკის ან მეტყველების თერაპიის განხრით და სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან თანამედროვე მეთოდოლოგიის გამოყენებით მუშაობის სულ მცირე 2-წლიანი გამოცდილება; ქესტური ენის ფლობა, სულ მცირე, საკომუნიკაციო დონეზე;

შენიშვნა: *თუ სპეციალისტი არ ფლობს ქესტურ ენას, სავალდებულოა გაიაროს შესაბამისი მომზადება.*

შენიშვნა: *შესაძლოა მეტყველების თერაპევტის ფუნქცია განახორციელოს მეტყველების თერაპიის დამამთავრებელი კურსის მაგისტრმა, თუ მას შესაბამისი პროფესიული კომპეტენციები გააჩნია.*

სამუშაოს აღწერილობა:

- აფასებს ბავშვის სმენის შესაძლებლობებსა და ენობრივ-კომუნიკაციურ უნარებს;
- მონაწილეობს ბავშვის პორტფოლიოს შედგენაში;
- მუშაობს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან სმენის ეფექტურად გამოყენებისა და მიმართული მეტყველების/საუბრის გაგების უნარის განვითარებაზე/გამძლიერებაზე;
- მუშაობს ბავშვის ლექსიკური მარაგის გამდიდრებაზე, რეცეპტული და ექსპრესიული ენის, მეტყველების, კომუნიკაციური უნარების გამძლიერებასა და ბავშვის მიერ ენის ფუნქციურად გამოყენებაზე;
- შეიმუშავებს ინდივიდუალური თერაპიის გეგმებს/პროგრამებს;
- საჭიროების შემთხვევაში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების მცირე ჯგუფებთან ატარებს ჯგუფურ თერაპიას ენის ფუნქციურად, საკომუნიკაციო სიტუაციებში გამოყენების მიზნით;
- საკუთარი კომპეტენციების ფარგლებში კონსულტაციას უწევს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განათლებაში ჩართულ აღმზრდელებს, სხვა სპეციალისტებსა და მშობლებს ბავშვის ენობრივი განვითარების რეგულარული სტიმულაციისა და შინაარსის მატარებელი ენის ექსპოზიციაზე;
- შეიმუშავებს რეკომენდაციებს სმენითი გარემოს გაუმჯობესებისა და ხმის გამამძლიერებელი საშუალებების გამოყენების თაობაზე როგორც ინტეგრირებული, ასევე საერთო ჯგუფური გარემოსთვის;
- უწევს რეგულარულ მონიტორინგს ბავშვების ინდივიდუალური სასმენი აპარატების/კოხლურული იმპლანტის ფუნქციონირებას და საჭიროების შემთხვევაში თანამშრომლობს ბავშვის აუდიოლოგთან სასმენი აპარატების/კოხლურული იმპლანტის მორგების მიზნით;
- სხვადასხვა სპეციალისტს, აღმზრდელსა და მშობლებს უწევს კონსულტაციას ბავშვის სმენის/სმენითი აღქმის, მიმართული მეტყველების გაგების, ენობრივი შესაძლებლობების გამძლიერების, სმენის გამამძლიერებელი საშუალებების გამოყენების, სმენითი გარემოს

მორგების და განმავითარებელი სტრატეგიების თაობაზე; ასწავლის ბავშვებს სასმენი აპარატის/კოხლყარული იმპლანტის და სმენის სხვა გამამძლიერებელი საშუალებების სწორად გამოყენებას, მათ მოვლას, მათ სარგებელსა და შეზღუდვებს, ასევე, სმენის დარღვევით გამოწვეული საკუთარი საჭიროებების განსაზღვრასა და საჭირო დახმარების მოპოვებას;

- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო/საკონსულტაციო და დაწესებულების სხვა ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებში.

ასისტენტი

სამუშაოს აღწერილობა:

- საჭიროების შემთხვევაში ინდივიდუალურ დახმარებას უწევს ბავშვს ჯგუფებში მიმდინარე აქტივობების დროს;
- მონაწილეობს განვითარების პორტფოლიოს შედგენაში
- აქტიურად თანამშრომლობს სპეციალურ პედაგოგსა და აღმზრდელთან და საჭიროების შემთხვევაში ეხმარება მათ სხვადასხვა აქტივობის დაგეგმვასა და განხორციელებაში;
- საჭიროების შემთხვევაში ეხმარება ბავშვს თვითმომსახურების აქტივობების განხორციელებასა და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების გარემოში ყოველდღიურ ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საჭიროების დაკმაყოფილებაში;
- გამოვლენილი სირთულეების/საჭიროებების შესახებ ინფორმაციას აწვდის სხვა სპეციალისტებს მათზე რეაგირების მიზნით;
- მონაწილეობს მშობლებთან გამართულ საინფორმაციო და დაწესებულების სხვა ერთობლივ სამუშაო შეხვედრებში.

პროფესიული კომპეტენციები:

- იცის სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის განვითარების თავისებურებები;
- იცის ქესტური ენა, სულ მცირე, საკომუნიკაციო დონეზე;
- შეუძლია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთან ეფექტიანი კომუნიკაციის დამყარება.
- იცის სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განვითარების თავისებურებები და განათლებასთან დაკავშირებული საჭიროებები;
- შეუძლია ასისტირება სხვადასხვა სიტუაციაში და ბავშვის განვითარების ხელშეწყობა სხვადასხვა სპეციალისტთან თანამშრომლობით;
- შეუძლია საგანმანათლებლო პროცესში სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების ხელშეწყობის სტრატეგიების გამოყენება;

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

- სრული საშუალო განათლება;
- სასურველია სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან მუშაობის გამოცდილება;
- ჟესტური ენის ფლობა, სულ მცირე, საკომუნიკაციო დონეზე;

შენიშვნა: იმ შემთხვევაში, თუ ასისტენტი არ ფლობს ჟესტურ ენას, სავალდებულოა გაიაროს შესაბამისი მომზადება.

**სასურველია, ის პირი, რომელიც როლური მოდელი იქნება ბავშვებისთვის, იყოს ყრუ.*

შენიშვნა: ყველა სპეციალისტისთვის სავალდებულოა გაიაროს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განვითარებისა და განათლების ხელშეწყობის სტრატეგიების გადასამზადებელი კურსი.

აღმზრდელ-პედაგოგის როლი სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების აღზრდისა და განათლების მხარდაჭერის პროცესში

სკოლამდელი განათლების უზრუნველყოფა სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთათვის, ისევე, როგორც დანარჩენი ბავშვებისათვის, აღმზრდელ-პედაგოგისა და აღმზრდელის ძირითადი პასუხისმგებლობაა, რაც გულისხმობს იმას, რომ აღმზრდელ-პედაგოგი და აღმზრდელი კარგად უნდა იცნობდნენ სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის განვითარებასთან დაკავშირებულ საჭიროებებსა და ხელშეწყობის სტრატეგიებს, ისევე, როგორც კონკრეტულ ბავშვს. სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით აღმზრდელ-პედაგოგმა თანაბარი მონაწილეობა უნდა მიიღოს ბავშვის სასკოლო მზაობასთან დაკავშირებული საჭიროებების განსაზღვრის, ბავშვის პორტფოლიოს შედგენის (საჭიროების შემთხვევაში) და განხორციელების პროცესში.

ზემოაღნიშნული, თავის მხრივ, გულისხმობს, რომ აღმზრდელ-პედაგოგი და აღმზრდელი უნდა აკმაყოფილებდნენ ადგილობრივი მთავრობების მიერ დადგენილი ადრეული აღზრდისა და განათლების მომსახურების მიმწოდებელი ან/და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მიმწოდებელი ან/და მხოლოდ სასკოლო მზაობის პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულების პერსონალის პროფესიული სტანდარტების მე-4 თავის (საგანმანათლებლო პერსონალის პროფესიული სტანდარტები) მე-10 მუხლის (საგანმანათლებლო პროცესის წარმმართველი პერსონალის პროფესიული სტანდარტი) მოთხოვნებს და, ამასთანავე, აკმაყოფილებდნენ დამატებით **სამუშაო აღწერილობებს** სპეციფიკურად სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განათლებისა და განვითარების პროცესში.

სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით და ბავშვის შესახებ მათ მიერ მიწოდებული ინფორმაციის გათვალისწინებით იგი უზრუნველყოფს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის ჩართვას ერთობლივ აქტივობებში:

- სპეციალისტებს აწვდის ინფორმაციას ჯგუფში დაგეგმილი თემების, ახალი ლექსიკის, აქტივობების შესახებ, რომელთა გათვალისწინებაც უნდა მოხდეს ინტეგრირებულ ჯგუფში მიმდინარე ჯგუფური და ინდივიდუალური მუშაობის დროს;
- სპეციალურ პედაგოგთან და სხვა სპეციალისტებთან ერთად გარკვეული პერიოდულობით გეგმავს და ატარებს ერთობლივ აქტივობებს;
- სპეციალისტებთან ერთად გეგმავს და მონაწილეობს ბავშვების მშობლებთან საინფორმაციო და საკონსულტაციო შეხვედრებში;
- სხვა სპეციალისტებთან თანამშრომლობით ხელს უწყობს ასაკობრივ ჯგუფში ჯანსაღი ფსიქო-სოციალური გარემოს შექმნას და სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებსა და მათ თანატოლებს შორის პოზიტიური კომუნიკაციისა და ინტერაქციის ფორმირებას.

მნიშვნელოვანია, რომ სასწავლო წლის დაწყებამდე წინასწარ მოხდეს სმენის დარღვევის მქონე ბავშვის აღმზრდელ-პედაგოგისა და აღმზრდელის პროფესიული გადამზადება-გამლიერება სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განვითარებისა და განათლების ხელშეწყობის მიმართულებით. აღნიშნული პროფესიული მომზადება შესაძლოა უზრუნველყოფილი იყოს როგორც მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის სერტიფიცირებული, ასევე სხვა ტრენინგკურსის საშუალებით, მათ შორის გაფართოებული მხარდაჭერის ხელშემწყობი სპეციალისტების რესურსების გამოყენებით. სმენის დარღვევის მქონე ბავშვთან მომუშავე აღმზრდელ-პედაგოგი და აღმზრდელი უნდა ფლობდნენ ცოდნას შემდეგ ძირითად საკითხებში:

- სმენის ფუნქციონირება/სმენის ანალიზატორი და სმენის დარღვევით გამოწვეული საჭიროებები;
 - ენობრივი უნარების განვითარების ხელშეწყობა სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებში;
 - ეფექტური კომუნიკაციისა და ინტერაქციის სტრატეგიები სმენის დარღვევის მქონე ბავშვებთან;
 - სმენის დარღვევის მქონე ბავშვების განათლებისა და განვითარების ხელშემწყობი და საერთო ჯგუფურ აქტივობებში მათი ჩართვის პრინციპები/სტრატეგიები;
- სმენის ხელშემწყობი ტექნოლოგიები და მათი გამოყენება.